

Consequenties op gebied van gezondheid

De afgelopen jaren is er veel gebeurd op het gebied van kennisvergaring over gezondheid. Tegelijkertijd is er nog heel veel onzekerheid en moeten we het doen met 'tussenoplossingen'. Het afgelopen jaar is er heel veel veranderd: er is jurisprudentie gekomen op de onderdelen van gezondheid. Daarnaast heeft de provincie haar gemeenten nadrukkelijk gevraagd om dergelijke vergunningen af te wachten.

Tussen 2009 en 2011 is er verkennend onderzoek uitgevoerd naar Intensieve Veehouderij en Gezondheid. De resultaten van het VGO onderzoek uit 2016 bevestigden in feite de resultaten uit 2011. Deze resultaten hebben dus geleid naar een aanvullend onderzoek in 2016 en o.a. naar een advieswaarde van 30 EU/m³ voor endotoxinen. Dit houdt in dat deze grenswaarde in 1/3 van de gevallen beperkt voor mogen komen.

Op dit moment zijn er wettelijke toetsinstrumenten voor de gezondheid/milieu:

Geur: voor de voorgrond- en achtergrondgeurbelasting moet tegenwoordig rekening gehouden worden met de normen die de GGD heeft aangegeven: 10 ou/m³. Hier is inmiddels jurisprudentie over. Dit houdt in dat de megastal de overschrijding (want die is er al) nog groter maakt; met 17% verhoogd.

De oude geurnorm wordt overigens op enkele gevoelige bestemmingen ook overschreden.

Daarnaast weten we al dat er luchtwassers zijn, die niet voldoen aan de reductie die ze zelf aangeven (35% ipv 80%); dit houdt in dat onze geurbelasting met 170% stijgt.

Fijnstof/ammoniak: er is nog heel veel niet bekend over fijnstof en hoe ammoniak zich bindt in de lucht met fijnstof (tot secundair fijnstof). Hoe het precies is samengesteld en hoe het zich verspreidt. Door de toename van emissie in het gebied neemt de fijnstof toe (niet teveel volgens de norm). De Weieven is op dit moment al een zeer fijnstofrijk gebied (zie atlas leefomgeving).

Wanneer je rekening houdt met de mindere werking van de luchtwassers, is de fijnstof dus hoger dan aangegeven.

Overige toetsinstrumenten:

Voor endotoxine is er alleen nog geen wettelijk toetsingskader: Er is nu een extra instrument voor het beoordelen van de gezondheid van omwonenden van veehouderijen: de endotoxine. Hier worden alleen nog veel vraagtekens bijgezet; hoe het zich verhoudt tot fijnstof, hoe het is samengesteld, hoe verspreidt het zich precies, etc.

De modelberekeningen zijn tot stand gekomen op basis van aannamen, die niet helemaal overeenkomen met onze specifieke situatie (max. aantal varkens van 9.150, ipv 17.680; andere windrichting en snelheid: lager ipv hoger; constante emissie ipv realistische variabele emissie). Een en ander heeft tot gevolg dat de endotoxine overschrijdingsafstand groter is, dan berekend. Op basis van de overschrijdingsafstandengrafiek uit de Handreiking kan geconcludeerd worden, dat er binnen 147 m een gevoelige bestemming ligt.

Daarnaast houdt men in de huidige wet- en regelgeving nog onvoldoende rekening met meerdere stallen in de buurt. In de Handreiking wordt alleen het effect van het individuele initiatief aangegeven. Zeker in ons geval, is dat niet voldoende: er zijn al heel veel stallen in de omgeving. Er dient wel een kwalitatieve cumulatieve toets te worden gemaakt.

Afstandscriterium: De ggd adviseert 250m tussen een veehouderij en een woning. Daarnaast dient de afstand tussen veehouderijen minimaal 1000 m te zijn en wanneer er meer dan 15 veehouderijen in een straal van 1 km liggen, moet er een stop op nieuwbouw komen.

Klimaatverandering zorgt voor meer windstille dagen en/of een hogere luchtvochtigheid. Met beide kunnen de modellen niks mee. Door de klimaatverandering is de overlast de afgelopen jaren fors toegenomen.

In zijn algemeenheid geldt dat nog onvoldoende de risico's van mestuitrijden, mestverwerking, transport e.d. worden meegenomen in de weging. Door de RIVM brief- wel genoemd.

Een en ander maakt dat de huidige wet- en regelgeving zoals dat geldt voor de gezondheid nog lang niet volledig (bekend) is. En dat de megastal op verschillende punten niet voldoet aan de gestelde gezondheidseisen.

Economische consequenties

Met de komst van 1 megastal, verdwijnen er familiebedrijven verdwijnen: in dit geval 6 tot 8 familiebedrijven.

Door het vele aanbod van vlees, is de vleesprijs gedaald. Door slechte (of geen) regulering hebben veel van onze agrariërs het financieel moeilijk.

85% van de inwoners van de Weieven, is eigen ondernemer. Dit houdt in dat de verkoopprijs huis en/of bedrijf onderdeel is van pensioen.

Verkoopbaarheid en verkoopprijs huizen en bedrijven dalen met 25% tot 50% (bron: makelaars): Nu al zijn huizen te koop gezet.

Megastal biedt werk aan 1,5 fte: in relatie tot de inwoners van de Weieven!

Omwonenden lijden verlies aan komst megastal.

Ondernemers Megastal zijn geen buurtbewoners en hebben geen binding met buurt, en/of horeca buurt en/of middenstand buurt. Eigen buurtbewoners wel. Het heeft direct consequenties voor de eigen horeca en middenstand.

Veehouders werken bij elkaar, voor extra inkomsten, en soms enige inkomsten. Met het verdwijnen van bedrijven komt de economische afhankelijkheid van veel gezinnen in gevaar.

Niet alleen door de komst van zoveel extra emissies, en daarnaast door verscherpte normen (geur, fijnstof, ammoniak) op basis voortschrijdend inzicht, zullen de uitbreidingsmogelijkheden van zittende boeren verdwijnen, waardoor zij 'op slot' zitten.

Rapport 'Onderzoeksrapport leegstand agrarisch vastgoed Noord Brabant', van de Provincie, geeft aan dat vele bedrijven leeg komen te staan. Omdat men verwacht dat in 2030, 30 tot 40% van de boerenbedrijven sluiten, op basis van financiële nood. Dat betekent nogal iets voor de leefbaarheid hier, de vraag is of dit maatschappelijk verantwoord is. De veehouderijen die er nu nog zijn, blijven ook. Naar verwachting verdwijnen er niet meer veebedrijven in onze buurt.

Megastallen worden met overheidsgeld gebouwd (subsidies en fiscale voordelen) en indien aan de orde, ook weer met overheidsgeld afgebroken. Het voorkomen en bestrijden van uitbraken van ziekten wordt met overheidsgeld betaald. Het risico voor Verhagen, betaalt Verhagen dus niet zelf, maar de overheid. Zittende veehouders lopen hiermee ook meer risico (varkensdichtheid=meer risico ziekten; bron: rivm).

Een Megastal is niet duurzamer dan de gezinsbedrijven uit onze buurt: ze voldoen aan dezelfde regels als die genoemd in het raadsbesluit. De reductie is hetzelfde (85% van de luchtwassers). Eén megastal stoot dus per definitie hetzelfde uit als, in dit geval, 6 tot 8 familiebedrijven bij elkaar, maar dan op één locatie. Kleinere veehouderijen hebben meer mogelijkheden voor keurmerken als Beter Leven.

Toerisme en recreatie zijn belangrijke pijlers voor Meierijstad. Deze zijn alleen maar mogelijk met een aantrekkelijke omgeving.

Vresselse Hut, campings, De Beckart etc zijn hier afhankelijk van.

Sociale consequenties

In het algemeen geldt dat in een buitengebied een bijzondere samenhang is: verschillende gemeenschappen die verschillende belangen hebben; en van oudsher afhankelijk van elkaar zijn op sociaal, financieel, veiligheidsgebied.

Mensen uit het buitengebied leven samen, werken samen en regelen zo goed als zij kunnen het leven. Zoals het vroeger geregeld kon worden, zo gaat het niet meer: door voortschrijdend inzicht en een veranderende samenstelling van bewoners. De Weieven wil balans in haar omgeving, met name op sociaal gebied.

Een dergelijk initiatief levert op verschillende gebieden een onveiligheid op voor de sociale omgeving. Door de verschillende belangen ontstaan er angsten; vooral op het gebied van geaccepteerd worden door je omgeving.

Uit angst voor de eigen onderneming, laten sommigen bepaalde bezwaren varen, omdat ze bang zijn, dat zijzelf ook bezwaren krijgen vanuit de omgeving (en dan hoor je er niet bij).

Door afname van inkomsten, zijn heel veel boeren verschillende extra werkzaamheden gaan aannemen, vaak in het eigen netwerk, de eigen buurt. Dit creëert een afhankelijkheid en daarmee weer angst.

Wanneer er nog meer financiële zorgen ontstaan, ontstaat er in het buitengebied een hele kwetsbare groep.

In de veehouderij heeft men te maken met voortschrijdend inzicht: dierwelzijn, schone lucht, water, etc. Al deze nieuwe inzichten zorgen ook voor een angst: men wil wel tegen een megastal zijn, maar men heeft geen idee wat dat inhoudt voor het eigen bedrijf (nog meer investeringen?).

Sociale armoede!
Verborgten armoede!
Verborgten angsten!

Consequenties op gebied van veiligheid

Veiligheid heeft te maken met gezondheid, een schone lucht, een schone woonomgeving en het je veilig voelen in je eigen 'thuis'. Kinderen spelen hier buiten en maken letterlijk contact en gebruik van hun woonomgeving.

Aarde, water en lucht worden nu niet gecontroleerd, omdat men niet weet waarop men kan controleren. Terwijl je wel ziet dat sloten e.d. organisch vervuild zijn (met gekleurde algen e.d.).

Veiligheid heeft ook te maken met je woonomgeving, je 'thuis'. Op de weg erheen, in je eigen huis, je eigen tuin. Dergelijke ontwikkelingen, die blijkbaar allemaal gewoon mogen, geven geen gevoel van veiligheid.

Veiligheid heeft ook te maken met vertrouwen, dat je veilig woont. Het feit dat je beschermd wordt, ook door je eigen overheid: vertrouwensbeginsel, rechtszekerheid. Het feit dat er toch een ontheffing kan worden verleend, geeft niet dat gevoel.

Een megastal heeft naast varkens en de uitstoot die daarbij horen, mest die afgescheiden wordt (en wat gebeurt daarmee, 40% raakt zoek), vrachtwagens die af en aan rijden, chauffeurs die het niet altijd even nauw nemen met het schoonhouden van de buurt, of een veilig verkeer. Alles bij elkaar is heel veel, en alleen wordt er met name getoetst op emissie.

Veiligheid is zeker ook een onderwerp als het gaat over aan de orde bij technisch falen (van luchtwassers tot andere technieken (kleppen) tot aan brand). Dit aspect komt nergens naar voren. Er zijn voldoende recente voorbeelden die daar wel aanleiding toe moeten geven.

Consequenties op gebied van milieu

Natuurgebieden zijn er in de directe omgeving. Voor het Vressels Bos zijn verschillende veehouderijen verplaatst, omdat zij slecht voor het bos zouden zijn; nu zou 200 m verder wel een megastal mogen komen?

De Weieven is naast een struweelvogel- en dassengebied, een overgangsgebied tussen verschillende natuurgebieden. Voor de struweelvogels is nauwelijks plaats, evenals voor de dassen. Met de plaatsing van deze megastal op deze locatie, verdwijnt ook de mogelijkheid voor het wild uit het bos, om in de winter, met bepaalde tijden, ergens anders voedsel te zoeken.

Op dit moment is de natuurbeschermingswet geweigerd voor de Natura 2000 gebieden en verleend voor de Dommelbeemden. Wat betekent dat, en hoe kan dat?

Flora en fauna, de biodiversiteit in Brabant is met 80% gedaald t.o.v. vroeger. Wij merken dat aan een dalend aantal wild (hazen, weidevogels, etc) en een zeer schrikbarend lager aantal insecten zoals bijen, hommels en wespen.

Ondanks dat in beleidsstukken hier wel rekening mee wordt gehouden. Een nieuwvestiging op een, nu akkerland, zal de biodiversiteit niet ten goede komen.

Water moet schoongehouden worden. Dit kan alleen dmv handhaving bereikt worden. Wordt dit ook gedaan?

Lucht. De luchtkwaliteit kan, zoals gezegd, maar matig gecontroleerd en daarmee beheerd worden. Omdat men niet goed weet waarop men moet toetsen. Er zijn verschillende gezondheidsonderzoeken geweest, maar deze worden door de Raad van State niet 'wetenschappelijk voldoende' geacht.

Landschappelijke kwaliteit. Deze is er onvoldoende. 25 jaar geleden was er een plan om hier een toeristengebied van te maken, met meer fietspaden, een extra bos, wandelpaden e.d. Daarna zou het een LOG moeten worden, toen weer niet. En nu?

We hebben de natuur en de cultuur geërfd van onze (voor)ouders en te leen van de mensen die na ons komen. Dat vraagt dat we verder willen en moeten kijken dan ons eigen belang en onze eigen tijd, ook op financieel gebied. Beheren en beheersen zijn niet voldoende.

